

Mottagare
Tekniska nämnden

VA-taxa höjning per 1 Oktober 2025

Förslag till beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att föreslå regionfullmäktige att VA-taxans anläggningsavgifter höjs med 5% from 2025-10-01.
2. Tekniska nämnden beslutar att föreslå regionfullmäktige att VA-taxans bruksavgifter (fast och rörlig del) höjs med 10% from 2025-10-01.

Sammanfattning

Taxan för Region Gotlands allmänna vatten- och avloppsanläggning består av två avgifter, anläggningsavgiften som ska täcka kostnaderna för VA-utbyggnaden och bruksavgifterna som ska täcka kostnaderna för drift- och underhåll, samt kapitalkostnader för investeringar.

Bruksavgifterna är periodiska avgifter vilka är uppdelade på en fast del och en rörlig del.

Anläggningsavgifternas syfte är att finansiera VA-anläggningen för tillkommande fastigheter inom befintligt eller utökat verksamhetsområde för allmänt VA vid anslutningstillfället. Anläggningsavgifterna är ett sätt att fördela kostnaderna enligt vattentjänstlagens krav på rättvisa och skälighet samt kommunallagens likställighetsprincip.

Kostnader vilka tas med i anläggningsavgiften är utbyggnadskostnader för exploateringsområden, omvandlingsområden och förtätningsområden. Det ingår också kostnader för utökade kapacitet i befintliga eller nya VA-anläggningar som behövs för utbyggnadsområden.

Det är stor skillnad mellan olika kommuners anläggningsavgifter för VA. Spridningen beror inte enbart på skillnaden i kostnader för att ansluta fastigheter utan i första hand hur stor andel av denna kostnad som kommunen väljer att ta ut genom anläggningstaxan. Det som inte finansieras via anläggningsavgifter betalas via bruksavgifterna.

Ärendebeskrivning

Under första tertialet 2025 så har VA sett ändring i vattenkonsumtion vilken har gått ner med 2,8% jämfört med samma period 2024. Som effekt av detta syns minskade intäkter men också ett gott tecken på att kampanjer och information rörande sparsamhet av vatten fungerar. Förvaltningen ser också en

osäkerhet i hur det införda bevattningsförbudet kommer påverka VAs intäkter under året.

Den allmänna kostnadsökningen för material och tjänster inom branschen antas fortsätta i nuvarande takt, dvs +5% årligen.

Det har skett ändring i den ekonomiska redovisningen gällande kostnader för sanering av massor. Dessa kostnader uppstår framför allt i samband med VAs olika ledningsprojekt. Tidigare hanterades dessa i investeringsprojekten men från årsskiftet 2024/25 betalas dessa av VAs driftverksamhet.

Utanför denna tänkta justering av taxan finns ett stort och långsiktigt projekt, renovering av Visby innerstads ledningsnät, startdatum ej satt.

Bedömning

Teknikförvaltningen bedömer att justering av VA-taxan behöver höjas:

- Anläggningsavgiften med 5% (inkl. KPI)
- Brukningsavgiften fast del 10% (inkl. KPI)
- Brukningsavgiften rörlig del 10% (inkl. KPI)

Ovanstående höjning från 1 Oktober 2025 är exklusive Visborgs exploateringsområde.

Höjning av VA-taxan ger konsekvenser för regionens egna verksamheter. Fastighetsförvaltningsavdelningen får en ökning med ca 2,5 miljoner kronor årligen.

Barn- och genusperspektiv – Behov av dricksvatten är likvärdigt för alla boende och besökare på Gotland

Landsbygdsperspektiv – Förslaget rör alla anslutna VA-abonnenter på hela Gotland och behövs för fortsatt exploatering utanför de större samhällena.

Ekonomisk konsekvensanalys – Höjning av brukningsavgiften ger täckning för hyreskostnader för ytterligare ett nödvändigt barriärsteg i vattenproduktionen i Visby, allmänna kostnadsökningen för material och tjänster inom branschen samt VAs kapitalkostnader.

Miljö- och klimatperspektiv – Påverkas ej.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2025-06-10
Förslag till reviderad VA-taxa
Förslag till reviderad taxa för hämtning av tillfälligt vatten

Teknikförvaltningen

Patric Ramberg
Teknisk direktör

Skickas till
Regionstyrelsen.